

tracter have været anvendelige saaledes, at naar de misligholdtes fra Huusmandens Side, saa vilde han kun kunne til dømmes at erstatte det Tab og den Skade, som var foranlediget Gieren, ved at Contracten var bleven misligholdt, medens, naar disse særlige Arbeidscontracter ere oprettede i Medhold af denne Lovbestemmelse — jeg skal ikke kunne sige, om det er rigtigt; thi jeg er ikke Jurist og jeg tør derfor ikke have nogen bestemt Mening derom — men jeg vil kun sige, at saa er det mig bekendt, at Politimesterne anvende for Overtrædelse af saadanne Arbeidscontracter de Mulktter og andre Straffebestemmelser, som indeholdes i de tidligere Huusmandsordninger for Overtrædelse af det deri for dem betegnede Arbejde. Altsaa det Gavn, de kunne faae af, at disse særlige Arbeidscontracter oprettes, er, at de kunne blive idømte Mulkt for Overtrædelse eller Misligholdelse af disse Contracter, medens der, naar den nævnte Bestemmelse ikke havde staaet i Anordningen, ikke vilde være bleven tilfundet andet, ved Misligholdelse af deres Contracter, end Erstatningen af det Tab, de derved vilde kunne have forvoldt deres Medcontrahenter.

Mourier: Jeg veed ikke, om det skulde være gaaet mig, ligesom det gik den ærede Rigsdagsmand for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (Hjerrild), at jeg aldeles har misforstaaet den ærede Rigsdagsmand fra Bogenfense (Jesperfen); men jeg forstod ham saaledes, at han sigtede til saadanne Tilfælde, hvor det ved Contract er bestemt, at der efter Gierens Valg skulde præsteres enten noget vist Arbejde eller ogsaa istedet derfor et bestemt Pengebeløb (Jesperfen: Ja!), og med Hensyn til slige Tilfælde yttrede da den ærede Rigsdagsmand, at man kunde komme ganske nemt ud af det, naar man stillede det saaledes, at nu skulde det overlades til Yderen, om han fandt det for godt, at forlange Arbeidspligten afløst imod at udråde det Pengevederlag, der i Contracten var bestemt. (Jesperfen: Ja, have Valget imellem at betale med Penge fra nu af!). Altsaa: om den til Arbejdet Berettigede, hvem dog Valget ved Contracten ubestemt var forbeholdt, vilde have Pengevederlaget istedetfor Arbejde, derom skulde der ikke spørges; det ham,

efter Contracten tilkommende, Valg skulde, naar den Arbeidspligtige begjærede Afløsning, bortfalde, og dog skulde det ene af de Alternativer, hvortil hiin Valgret netop knyttede sig, uden videre tages til Følge. Den ærede Rigsdagsmand meente, at dette var en Bestemmelse, som kunde fortjene at stilles i Spidsen for Lovforslaget, og han anmærkede tillige, at, naar man vilde gaae ind herpaa, saa vandtes derved, at heel en Deel Bestemmelser i Lovforslaget med Hensyn til slige Tilfælde bleve overflødige. Dette er nu ganske rigtigt; i alle saadanne Tilfælde kom man da virkelig overmaade nemt ud af det. Men jeg troer ikke, at den største Nødhed i og for sig er den meest afgjørende Anbefaling for en Lov; og jeg vil tillade mig at udtale en ganske modsat Mening, idet jeg paa det Allerbestemteste maa fraraade Thinget at gaae ind paa den ærede Rigsdagsmands Forslag. Her tales om saadanne Contracter, i hvilke det er bestemt, at der efter Gierens Valg skal nydes Arbejde eller et bestemt Pengevederlag. Nu er det ganske vist, at man i Regelen gjør vel i at holde sig til de indgaaede Contracter — der har oftere været Leilighed til her i Thinget at fremdrage denne Betragtning; — men naar man vil holde sig til en mellem de vedkommende Parter afluttet Contract, saa maa man virkelig ikke gjøre det paa den Maade, at man afskærer Contracterne over, og kaster eet Stykke overbord, medens man holder fast ved det andet; thi disse forskellige Bestanddele af een og samme Contract maae antages at staae i den nøieste, ja i en uopløselig Forbindelse med hinanden, de udgjøre tilsammen et Hele og kunne ikke uden Vilkaarlighed stilles ad. Naar det derfor i en Contract hedder, at Gieren har forbeholdt sig, og at vedkommende Fæster eller Leier har indrommet ham Valget mellem et vist Arbejde og et bestemt Vederlag i Penge, saa er det Gieren, som skal kunne vælge, og naar man troer at kunne flette Gierens Navn ud og sætte Brugerens istedet, saa er dette ikke alene vilkaarligt, men det er uretfærdigt, og det saameget mere, som det naturligtvis er et Moment, hvorpaa Gieren kan have lagt stor Vægt, og som han kan have anseet meget betryggende for sig, at Valget efter Contractens